

Số: 02/2024/QĐST-DS

Chư Sê, ngày 09 tháng 9 năm 2024

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v Yêu cầu tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự

TOÀ ÁN NHÂN DÂN HUYỆN CHƯ SÊ, TỈNH GIA LAI

- **Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:**

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Bùi Thị Dậu.

- **Thư ký phiên họp:** Bà Tào Thị Mỹ Huệ – Cán bộ Tòa án nhân dân huyện Chư Sê, tỉnh Gia Lai.

- **Đại diện viện kiểm sát nhân dân huyện Chư Sê, tỉnh Gia Lai tham gia phiên họp:** Bà Đậu Thị Thanh Xuân - Kiểm sát viên.

Ngày 09 tháng 9 năm 2024, tại trụ sở Tòa án nhân dân huyện Chư Sê, tỉnh Gia Lai mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 65/2024/TLST-HNGĐ ngày 08 tháng 7 năm 2024 về việc “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 02/2024/QĐST-DS ngày 22 tháng 8 năm 2024, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:

- Bà Nguyễn Anh T, sinh năm 1956.

Địa chỉ: X D, thị trấn S, huyện S, tỉnh Gia Lai. Có mặt

Những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:

- Bà Nguyễn Thị Anh T, sinh năm 1975. Địa chỉ: X Đ, thị trấn S, huyện S, tỉnh Gia Lai. Vắng mặt.

- Ông Nguyễn Anh T, sinh năm 1980. Địa chỉ: X D, thị trấn S, huyện S, tỉnh Gia Lai. Vắng mặt.

Những người tham gia tố tụng khác: Không.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Tại đơn yêu cầu đề ngày **18/6/2024**, **bản tự khai và** tại phiên họp, người yêu cầu giải quyết việc dân sự bà Nguyễn Anh T trình bày:

Bà và ông Nguyễn Quang T là vợ chồng, trong thời kỳ hôn nhân vợ chồng bà sinh được 03 người con gồm: Nguyễn Thị Anh T, sinh năm 1975; Nguyễn Anh T, sinh năm 1980; Nguyễn Thanh H, sinh năm 1991. Trong đó, chị Nguyễn Thanh H khi mới sinh ra đã bị bệnh chậm phát triển tâm thần. Mọi sinh hoạt hằng ngày của chị đều do ông bà thay nhau chăm sóc. Hiện chị H thuộc diện được nhận trợ cấp xã hội hàng tháng.

Ngày 24/4/2024 chồng bà là ông Nguyễn Quang T chết. Nay bà đã tuổi cao sức yếu, bà cần làm thủ tục tặng cho tài sản và một số các giao dịch dân sự khác

nhưng chị Nguyễn Thanh H không có khả năng giao dịch dân sự nên bà đề nghị Toà án tuyên bố chị Nguyễn Thanh H bị mất năng lực hành vi dân sự .

Tại các bản tự khai đề ngày 10/7/2024 người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan là bà Nguyễn Thị Anh T và ông Nguyễn Anh T trình bày:

Bà Nguyễn Thị Anh T, ông Nguyễn Anh T và chị Nguyễn Thanh H là con đẻ của bà Nguyễn Anh T và ông Nguyễn Quang T. Trong các anh chị em có chị Nguyễn Thanh H từ khi sinh ra cho đến hiện tại bị bệnh chậm phát triển tâm thần, không làm chủ được hành vi của mình nên chỉ ở trong nhà không đi ra ngoài xã hội, mọi sinh hoạt cá nhân đều do mẹ là bà T và các anh chị em làm giúp. Hàng tháng bà Nguyễn Anh T vẫn lĩnh tiền trợ cấp xã hội thay cho chị Nguyễn Thanh H.

Nay bà Nguyễn Anh T đã tuổi cao sức yếu, bà cần làm các thủ tục tặng cho tài sản và một số các giao dịch dân sự khác nhưng chị Nguyễn Thanh H không có khả năng tham gia giao dịch dân sự nên bà Nguyễn Anh T đề nghị Toà án tuyên bố chị Nguyễn Thanh H bị mất năng lực hành vi dân sự. Bà Nguyễn Thị Anh T và ông Nguyễn Anh T thống nhất theo ý kiến của bà Nguyễn Anh T, đề nghị Toà án giải quyết theo yêu cầu của bà Nguyễn Anh T và không có ý kiến gì khác.

- Ý kiến của đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Chư Sê:

Theo hồ sơ việc dân sự thể hiện: chị Nguyễn Thanh H là con đẻ của bà Nguyễn Anh T và ông Nguyễn Quang T. Năm 2024 ông Nguyễn Quang T qua đời không để lại di chúc. Chị Nguyễn Thanh H từ khi sinh ra cho đến hiện tại bị bệnh chậm phát triển tâm thần, mọi sinh hoạt của chị Nguyễn Thanh H đều phụ thuộc vào gia đình. Tại Kết luận số 180/KLGD ngày 13/8/2024 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên trả lời kết quả giám định pháp y tâm thần đối với đối chị Nguyễn Thanh H thì chị Nguyễn Thanh H bị bệnh chậm phát triển tâm thần nặng (F72 - ICD10), hiện tại mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi.

Như vậy, việc bà Nguyễn Anh T yêu cầu Tòa án giải quyết tuyên bố chị Nguyễn Thanh H là người mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ và đúng quy định. Căn cứ vào khoản 1 Điều 22 Bộ luật Dân sự; các Điều 376, Điều 377, Điều 378 Bộ luật Tố tụng dân sự đề nghị Tòa án nhân dân huyện Chư Sê chấp nhận đơn yêu cầu của bà Nguyễn Anh T tuyên bố chị Nguyễn Thanh H là người mất năng lực hành vi dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Chư Sê nhận định:

[1]. Về thẩm quyền giải quyết việc dân sự: Chị Nguyễn Thanh H, sinh năm 1991 là người bị yêu cầu tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự cư trú tại X D, thị trấn S, huyện S, tỉnh Gia Lai nên vụ việc thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân huyện Chư Sê theo quy định tại khoản 1 Điều 27; khoản 2 Điều 39 Bộ luật Tố tụng dân sự.

[2]. Xét yêu cầu của bà Nguyễn Anh T yêu cầu tuyên bố chị Nguyễn Thanh H mất năng lực hành vi dân sự:

Theo trình bày của bà Nguyễn Anh T và những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan và các tài liệu có trong hồ sơ việc dân sự thì chị Nguyễn Thanh H là con

đẻ của bà T và ông Nguyễn Quang T. Từ khi sinh ra chị H đã bị bệnh chậm phát triển tâm thần, mọi sinh hoạt của chị đều phụ thuộc vào gia đình. Thực tế, chị H thuộc diện được nhận trợ cấp xã hội hàng tháng.

Ngày 15/7/2024 Tòa án nhân dân huyện Chư Sê đã ban hành Quyết định trưng cầu giám định số 04/2024/QĐ-TCGD trưng cầu Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên để giám định sức khỏe, bệnh tật, năng lực hành vi dân sự của chị Nguyễn Thanh H. Tại Kết luận số 180/KLGĐ ngày 13/8/2024 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên trả lời kết quả giám định pháp y tâm thần đối với chị Nguyễn Thanh H kết luận: chị Nguyễn Thanh H bị bệnh chậm phát triển tâm thần nặng (theo Bảng phân loại bệnh tật quốc tế thần thứ 10 - ICD10, bệnh có mã F72). Hiện tại mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi.

Theo quy định tại khoản 1 Điều 22 Bộ luật Dân sự: “*Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần*”. Do đó, việc bà Nguyễn Anh T là mẹ ruột của chị Nguyễn Thanh H có đơn yêu cầu Tòa án tuyên bố chị Nguyễn Thanh H mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ.

[3]. Về chi phí giám định pháp y tâm thần: Bà Nguyễn Anh T tự nguyện chịu nên miễn xét.

[4]. Về lệ phí việc dân sự sơ thẩm: Xét người yêu cầu giải quyết việc dân sự bà Nguyễn Anh Thế, sinh năm 1956 là người cao tuổi, có đơn đề nghị miễn nộp tiền lệ phí có xác nhận của chính quyền địa phương, thuộc trường hợp được miễn tiền lệ phí tòa án theo quy định tại điểm đ khoản 1 Điều 12 của Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 Quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án. Do vậy, miễn toàn bộ lệ phí việc dân sự sơ thẩm cho bà Nguyễn Anh T.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

- Căn cứ khoản 1 Điều 22 Bộ luật Dân sự;
- Căn cứ khoản 1 Điều 27, khoản 2 Điều 39; Điều 372; Điều 376, Điều 377 và Điều 378 Bộ luật Tố tụng dân sự;
- Căn cứ điểm đ khoản 1 Điều 12 của Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 Quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

Chấp nhận yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của bà Nguyễn Anh T.

Tuyên bố: Chị Nguyễn Thanh H, sinh ngày 01/01/1991 (**số căn cước công dân 064191008156**) mất năng lực hành vi dân sự.

- Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự là 300.000 đồng (*ba trăm nghìn đồng*). Miễn toàn bộ lệ phí việc dân sự sơ thẩm cho bà Nguyễn Anh T.

- Quyền kháng cáo, kháng nghị: Người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đến việc giải quyết việc dân sự có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Những người

vắng mặt tại phiên họp giải quyết việc dân sự có quyền kháng cáo quyết định sơ thẩm giải quyết việc dân sự kể từ ngày nhận được quyết định sơ thẩm giải quyết việc dân sự hoặc kể từ ngày quyết định sơ thẩm giải quyết việc dân sự được thông báo, niêm yết.

Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định sơ thẩm giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- Người yêu cầu giải quyết VDS;
- VKSND huyện Chư Sê;
- Chi cục THADS huyện Chư Sê;
- Lưu: Hồ sơ việc dân sự.

THẨM PHÁN

Bùi Thị Dậu